

Monitapaustutkimus pianonsoiton opiskelijoiden ammatti- ja musiikki-identiteetin kehittymisestä

Tutkielma
27.05.2022

Jyri Mishukov
Pianon, harmonikan, kitaran ja
kanteleen aineryhmä
Taideyliopiston
Sibelius-Akatemia

Tutkielman nimi	Sivumäärä
Monitapaustutkimus pianonsoiton opiskelijoiden ammatti- ja musiikki-identiteetin kehittymisestä	32+7
Tekijän nimi	Lukukausi
Jyri Mishukov	kevät 2022
Aineryhmän nimi	
Pianon, harmonikan, kanteleen ja kitaran aineryhmä	
Tiivistelmä	
<p>Tutkimuksessa käsiteltiin pianonsoiton opiskelijoiden ammatti- ja musiikki-identiteetin muodostumista sekä musiikillista minäkuva. Tutkimuskysymys oli: Miten pianonsoiton korkeakouluopiskelijoiden ammatti- ja musiikillinen identiteetti kehittyi opintojen aikana?</p> <p>Tämän tutkimuksen teoreettinen viitekehys perustui ammatti-identiteetin, musiikillisen identiteetin ja minäkäsityksen käsitteisiin. Identiteetin rakentuminen on koko elämän mittainen prosessi. Sen muodostumiseen vaikuttavat vahvasti yksilön ympäristö, yhteiskunta sekä oma toiminta näiden sisällä.</p> <p>Tutkimus on laadullinen tutkimus. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin temahaastattelua. Tutkimusta varten haastateltiin kolmea pianonsoiton ammattiopiskelijaa.</p> <p>Tutkimustulokset osoittivat, että eri identiteetit limittyvät ja tukevat toisiaan. Opiskelijoiden ammatti- ja musiikki-identiteetit rakentuvat muun muassa opinnoilla, omalla ammatillisella ja musiikillisella toiminnalla sekä omalla motivaatiolla ja mielenkiinnolla tiettyjen aihepiirien parissa.</p>	
Hakusanat	
Ammatti-identiteetti, musiikki-identiteetti, minäkuva, piano	

Tutkielma syötetty Turnitin-plagiaatintunnistusjärjestelmään

27.05.2022

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Teoreettinen viitekehys	4
2.1 Ammatti-identiteetti	4
2.2 Musiikillinen identiteetti ja minäkäsitys	7
3 Tutkimusasetelma	11
3.1 Tutkimustehtävä ja -kysymys	11
3.2 Metodologiset lähtökohdat	11
3.3 Aineistonkeruu	12
3.4 Aineistonanalyysi	13
3.5 Tutkimusetiikka	13
4 Tulokset.....	15
4.1 Ammatti-identiteetin rakentuminen	15
4.2 Musiikillisen identiteetin muodostuminen.....	18
4.3 Identiteetit ja musiikillinen minäkuva toistensa tukena.....	22
5 Päätelemät ja pohdinta	25
Lähteet.....	29
Liitteet	33
Liite 1 Tutkimussuostumuslomake	33
Liite 2 Tietosuojailmoitus	34
Liite 3 Tiedote tutkimuksesta	37
Liite 4 Haastattelurunko	38

1 Johdanto

Pianonsoiton korkeakouluopiskelijat näkevät opiskeluaikana paljon vaivaa erikoistukseen solistisiin tai yhteissoitollisiin tehtäviin tulevaisuudessa. Vaikka instrumentin hallinta on viety todella pitkälle, useimmat heistä päätyvät jossain määrin pedagogisiin tehtäviin, joissa tarvitaan oman soittotaidon lisäksi myös pedagogista osaamista. Opiskeluaikana opiskelijat saattavat opettaa musiikkia, mutta eivät identifioitu opettajiksi. Joillain puolestaan voi olla jo opiskeluaikanakin vahva ammatillinen identiteetti opettajuuden parissa ja toisilla taas esiintyvinä taiteilijoina. Toisaalta on tilanteita, jossa yksilöt identifioituvat sekä opettajiksi että esiintyviksi taiteilijoiksi (Mills, 2004, 245). Ajan myötä ammatillinen identiteetti muokkautuu ja opiskelijan ajatus muusikkoudestaan ja urapolustaan voi muuttua. Ajatukset opiskelijoiden omasta musiikillisesta tai ammatillisesta identiteetistä ovat todella kiinnostavia ja ajankohtaisia, sillä opiskelijoilta vaaditaan entistä monipuolisempia tietoja ja taitoja pianismin parissa. Muun muassa Sibelius-Akatemian monipuolinen kurssitarjonta pianonsoitonopiskelijoille on avannut uusia ulottuvuuksia ja polkuja pianistien musiikki-identiteetin rakentamiseen ja tarkasteluun. Myös teknologian kehittymisen myötä pianistien ja pianonsoiton opettajien ammatit ovat kokeneet muutoksia. Teknologian kehittyminen on vaikuttanut taiteen tekemiseen ja opetukseen mahdollistamalla uusia tapoja välittää, tuottaa ja opettaa taidetta. Tällaiset mahdollisuudet voivat osaltaan vaikuttaa identiteetteihin.

Minulla on myös omakohtaista kokemusta näiden teemojen työstämisestä. Olen kamppailut kauan ammatillisen sekä musiikki-identiteettini kanssa. Olen suorittanut opinnot jani monipuolisesti pianomusiikin ympärillä ajatellen tulevaisuutta musiikin parissa. Olen aina haaveillut itseni elättämisestä konsertoimalla, mutta samaan aikaan tiedostanut, miten haastavaa ja epävarmaa elannon hankkiminen olisi tällä tavoin. Olen nähnyt opetustyön todennäköisimpänä tapana työllistää itseni ja tienata elantoni. Ajattelin opetuksesta ennen usein jopa kielteiseen sävyyn – ”helppona keinona” selviytyä raa’asta ja kilpailullisesta elämästä musiikin parissa. Ajattelin ennen, että opettaminen on vaihtoehto vain siinä tapauksessa, jos en menesty musiikin esittämisellä. Itsensä elättäminen puhtaasti musiikin voimalla, sen esittämisellä ja tulkitsemisellä, olisi erittäin haastavaa, vaikkakin hienoa. Intohimo musiikkia kohtaan on onneksi pysynyt, ja siksi olen ottanut vastaan useimmat pyynnöt konserteista, opetustehtävistä ynnä

muista projekteista. Monipuoliset projektit ovat vieneet taiteilijuuttani eteenpäin ja avartaneet käsitystäni taiteesta ja musiikista. Ne ovat herättäneet kiinnostusta tiettyjen aiheiden pariin, ja vieneet musiikillista polkuani uusiin suuntiin.

Identiteetti on ihmisen käsitys omasta itsestään (Eteläpelto & Vähäsantanen, 2010, 47). Käsittelen identiteettiä tutkimuksessani jatkuvasti muuttuvana tekijänä, joka rakentuu vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristön kanssa. Ruud (1997) kuvaa identiteettiä prosessina, joka ei koskaan ole valmis. Identiteetti kehittyy jatkuvasti sen mukaan, millaiseksi ihminen haluaa tulla ja mihin hän haluaa kuulua. (Ruud, 1997, 6.) Sen sijaan, että ihmisellä olisi vain yksi muuttumaton identiteetti, ihmisellä on sosiaalisen konstruktionismin teorioiden mukaan monia identiteettejä, jotka kehittyvät ja muokkautuvat pitkin elämää. (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2002, 10.) Musiikki on yksi keino identiteetin rakentamiseen ja itseilmaisuun. Suurimmalla osalla ihmisistä on jonkinlainen musiikillinen identiteetti, joka on muodostunut erilaisten tekijöiden, kuten musiikkimaun, instrumentin valinnan, kouluyhteisön tai muiden musiikillisten kokemusten myötä. (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2002, 11–12.) Ruudin (1997, 6) mukaan musiikki ei kuitenkaan itsessään määrittele identiteettejä, arvoja tai vaikka ideologioita, vaan pikemminkin toimii välineenä niiden selkeyttämiseksi ja ihmisen asemasta tietyn kulttuurin sisällä.

Monet ovat enemmän tai vähemmän päämäärätietoisia opinnoissaan ja ammateissaan. Sitä, minkä aiheen parissa opiskelija viettää aikaansa tai mitä varten opiskelija tähtää tai erikoistuu tietyllä opin saralla, voi kutsua ammatti-identiteetin rakentamiseksi. Esimerkiksi tulevaisuuden haaveet ja tietotaidon vahvistaminen suhteessa nykyiseen alaan ovat keskeisiä ammatti-identiteetin kehityksen keinoja. (Eteläpelto & Vähäsantanen, 2010, 45–48.)

Tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella, millaiset asiat vaikuttavat identiteetin rakentumiseen ja opiskelijoiden käsitykseen omasta ammatti-identiteetistä. Tarkastelen Sibelius-Akatemian piano-opiskelijoiden ammatti-identiteetin muodostumista ja kehittymistä opintojen aikana. Sibelius-Akatemian kurssitarjonnan myötä piano-opiskelijat pääsevät työstämään vahvuuksiaan ja heikkouksiaan, sekä erikoistumaan tietyille osa-alueille. Ammatti-identiteetin muodostuminen on pitkä prosessi, joka vaatii tarkastelua menneisyyden, nykyisyyden sekä tulevaisuuden välillä. Erityisen kiinnostavana näen piano-opiskelijoiden tulevaisuuden haaveet suhteessa heidän

opintopolkuunsa ja haluan selvittää, millaisiin tehtäviin he odottavat pääsevänsä opintojensa jälkeen.

2 Teoreettinen viitekehys

Tässä luvussa avaan tutkielmani keskeisiä käsitteitä ja teorioita. Luvussa 2.1 avaan ammatti-identiteetin käsitettä ja sen muodostumista. Musiikki-identiteettiä ja musikiillista minäkuvaa tai -käsitystä tarkastelen luvussa 2.2.

2.1 Ammatti-identiteetti

Kuten johdannossa on mainittu, identiteetti on ihmisen käsitys omasta itsestään. Kaikki identiteetin osat liittyvät tavalla tai toisella toisiinsa ja niitä on mahdotonta käsitellä toisistaan irrallisina. Identiteetin osa-alueet tukevat ja ovat vuoropuhelussa keskenään. (Ruismäki, 1991, 50.) Henkilön ammatti-identiteetti on ihmisen käsitys omasta itsestään tietyssä ammatissa. Se, millaiseksi ammatissaan haluaa kehittyä ja mihin sitoutua, on tärkeä osa ihmisen ammatti-identiteetin rakentumista. (Eteläpelto & Vähäsantanen, 2010, 46.)

Käsitys ammatti-identiteetistä on ajan myötä muuttunut ja saanut uusia ulottuvuuksia ja tarkastelun mahdollisuuksia työkuvioiden sekä työntekijöiden taitojen kehittyessä. Eteläpelto ja Vähäsantanen (2010) jakavat ammatti-identiteetin käsitteen kahteen ryhmään, modernistiseen sekä jälkimodernistiseen käsitykseen. Modernistisen käsityksen mukaan yksilöllä on ydinidentiteetti, joka on suhteellisen vakaa ja elämäkerrallisesti jatkuva. Jälkimodernistinen käsitys ammatti-identiteetistä on puolestaan tilanteesta toiseen muuttuva ja uusiutuva. (Eteläpelto & Vähäsantanen, 2010, 46–51.)

Ammatti-identiteetin rakentumisessa on kuitenkin myös haasteita. Kilpailu työpaikoista, töiden vaatimustaso sekä kiire voivat aiheuttaa särön identiteetin kehityksessä. Lisäksi ammatin epävarmuus ja alan epätodennäköinen tila asettavat haasteita kehittyä ammatissa. Mikäli työn jatkuvuus ei ole taattua, voi sekin vaikeuttaa ammatti-identiteetin kehitystä. (Eteläpelto & Vähäsantanen, 2010, 46–51.) Esimerkiksi pätkä- tai projektiluontoiset työt ovat muusikoille kovin yleisiä (Gaunt & Westerlund, 2021, 13), mikäli ei ole osana suurempaa työorganisaatiota, kuten esimerkiksi jonkin oppilaitoksen musiikinopettajana tai orkesterissa orkesterimuusikkona. Musiikkialalla eri osaamisalueiden sisällä työskentelytavat voivat jakaantua moneen eri suuntaan (Gaunt & Westerlund, 2021, 13). Nykyisessä maailmantilanteessa myös pandemialla on ollut suuri vaikutus kulttuurialan työtehtävien ja mahdollisuuksien puuttumiseen. Työuran

katkokset voivat johtaa ammatin vaihtoon sekä ammatillisen identiteetin uudelleenmäärittelyyn, mikä voi tehdä ammatti-identiteetin rakentumisesta koko työuran pituisen prosessin (Eteläpelto & Vähäsantanen, 2010, 47). Careyn ja Couttsin (2021) artikkelissa esitellään ajatusta siitä, miten valmistuvien opiskelijoiden pitää nykyisin omaksumaa ja hallita yhä laajempia taitoja menestyäkseen musiikkiuralla. Musiikin kentällä toimivalle ammattilaiselle on tärkeää kehittää taitoja myös musiikin ulkopuolella, kuten esimerkiksi yleistietämystä taiteesta, yrittäjyyttä tai vaikkapa kulttuurista sensitiivisyyttä. (Carey & Coutts, 2021, 42–43.) Gauntin ja Westerlundin (2021) mukaan ammattitaito muodostuu yksilön käyttäytymisestä, päämääristä, arvoista ja kehittämisestä tietyssä ammatissa (Gaunt & Westerlund, 2021, 14).

Tulevaisuuden haaveet ja motivaatio ovat ammatti-identiteetin kehityksen kannalta hyvin ilmeisessä roolissa. (Eteläpelto & Vähäsantanen, 2010, 64.) Tavoitteet määrittävät sen, mitä kohti ihminen haluaa pyrkiä. Oletamus tulevasta ammatista antaa viitteitä siitä, millä tavoin kohti tiettyä ammattia täytyy pyrkiä. Dobrown ja Higginsin (2005) mukaan on tärkeämpää tarkastella ammatti-identiteettiä pitkällä tähtäimellä ja ymmärtää ihmisen ammatti-identiteetin kehitys suhteessa ympäröivään verkostoon kuin tarkastella ammatti-identiteettiä ja verkostoa nykyhetkessä. (Dobrown & Higgins, 2005, 568.)

Pianonsoitonopiskelijan ammatti-identiteetin kehitystä voi tarkastella myös esimerkiksi opiskelijasta työelämään siirtymisen vaiheena. Wigfield ja kumppanit (1999) mainitsevat lasten, nuorten sekä nuorten aikuisten siirtymävaiheita kouluympäristössä koskevassa tutkimuksessaan neljä tekijää, jotka voivat hankaloittaa opiskelijoiden siirtymistä työelämän pariin. Ensimmäinen tekijä on työskentelytapojen ero opiskelun aikana verrattuna työpaikkoihin. Opiskeluaikana usein painotetaan yksilön omaa panostusta tiettyä aihetta kohtaan, kun taas työpaikoissa työskennellään usein ryhmänä hyödyntäen työpaikan antamia resursseja. (Wigfield, Eccles & Pintrich, 1999, 72.) Jos ajatellaan vaikkapa pianonsoitonopiskelijoiden harjoittelua esimerkiksi esiintymisiä varten, tapahtuu se usein yksin omalla vapaa-ajalla, jolloin oman opettajan apu ei ole saatavilla.

Toinen tekijä on palkitsevuuden merkitys oppilaitoksessa ja työpaikassa. Palkintoja annetaan koulu yhteisössä esimerkiksi arvosanoin yksilön suoriutumisesta tiettyjen aiheiden parissa, kun taas työpaikalla palkinnot voivat koskea kokonaista ryhmää ja heidän yhteistoimintaansa. Toisaalta työpaikoilla yksilöä voi palkita muun muassa

palkankorotuksella tai ylennyksellä. (Wigfield ym. 1999, 72–73.) Opiskelijoiden saamat stipendit tai apurahat ovat osa opiskelijoiden palkitsemisjärjestelmää, ja sillä on myönteinen vaikutus opiskelijoiden motivaatioon, opintoihin sitoutumiseen ja panostamiseen. Apurahat auttavat opiskelijoita suoriutumaan opinnoista tehokkaammin ja etenemään alalla määrätietoisemmin. (Graziosi, Sneyers, Agasisti & De Witte, 2021, 24–48.)

Kolmanneksi tekijäksi Wigfield ja kumppanit mainitsee palautteen sekä arvioinnin eron koulu yhteisön ja työyhteisön välillä. Hän mainitsee, että opettaja on yleensä se, joka antaa palautteen, kun taas puolestaan työpaikoilla palautteen antajien kirjo on laajempi. (Wigfield ym. 1999, 72–74.) Musiikinopiskelijoiden saama palaute tulee muun muassa omalta opettajalta, mutta esimerkiksi esiintymistilanteen jälkeen palautteen antajia voi olla monia, kuten vaikka kanssaopiskelijat, yleisö sekä muut opettajat. Yksilöt kehittävät aktiivisesti ammatti-identiteettiään prosessoimalla itsestään saamaansa moninaista palautetta. Palautteella puolestaan on suuri merkitys kykyjen, valintojen ja arvojen muodostumisessa suhteessa omaan ammatti-identiteettiin. (Ibarra, 1999, 765.) Voitaisiin ajatella, että pianonsoiton opiskelijoiden saama palaute esimerkiksi omilta soitonopettajiltaan vaikuttaa hyvinkin vahvasti oman ammatti-identiteetin muodostumiseen.

Neljäs tekijä on yksilön kyky työskennellä ryhmässä, mikä Wigfieldin ja kumppaneiden (1999, 73–74) mukaan on vähemmän tärkeää koulu ympäristössä. Pianonsoiton voisi tämän perusteella ajatella helposti olevan yksintyöskentelyä. Näin ei kuitenkaan välttämättä aina ole. Yhteistyö- ja ryhmätyötaidot ovat kuitenkin olennainen osa nykypäivän korkeakouluopintoja. Monipuoliselta pianistilta vaaditaan nykypäivänä myös kykyä toimia ryhmässä, esimerkiksi yhteissoitollisissa tehtävissä.

López-Íñiguez ja Bennettin (2020) tutkimus koskien musiikinopiskelijoiden valmistautumista työelämään osoittaa, että monien korkeakouluista valmistuneiden esiintyvien muusikoiden olettamukset tulevia töitä kohtaan ovat hyvin erilaiset verrattuna töiden todelliseen kuvaan. Hyvin harva esiintyväksi taiteilijaksi opiskeleva muusikko pääsee tekemään sitä kokoaikaisena työnä. Musiikinopiskelijoiden täytyy tulla opiskeluvaiheessa tietoisiksi siitä, millaisia erilaisia työmahdollisuuksia heillä voi olla. López-Íñiguez ja Bennett painottavat, että vastuu musiikinopiskelijan ammatilliselle kasvulle ja monipuolisten työtilaisuuksien avartamiselle on sekä opiskelijalla itsellään että oppilaitoksilla. Oppilaitosten olisi hyvä tarjota opiskelijoille keinoja tulevaisuuden

työnäkymiä ajatellen esimerkiksi monipuolisilla ja työelämään valmentavilla kursseilla tai mahdollistaa yhteistoimintaa toisten ammattimuusikoiden kanssa. (López-Íñiguez & Bennett, 2020, 1–14.)

Korkeatasoinen koulutus sekä vahva ammattitaito vahvistavat henkilön ammatti-identiteettiä ja ammatillista kasvua (Ruismäki, 1991, 50). Suomessa korkeimman koulutuksen musiikkialalla saa Taideyliopiston Sibelius-Akatemiasta ja musiikin alan koulutusta tarjoavista ammattikorkeakouluista. Esimerkiksi Taideyliopisto pyrkii korkeatasoiseen ja laadukkaaseen opetukseen sekä laatukulttuurin toteuttamiseen (Taideyliopisto, n.d.). Korkeatasoisella opetuksella voidaan vaikuttaa ja mahdollistaa opiskelijoiden vahvan ammatillisen identiteetin kasvua. Opiskelemaan pyrkivät ja sisään pääsevät pianonsoiton opiskelijat tähtäävät ainakin jossakin määrin musiikin ammattilaisiksi. Suurin osa Taideyliopiston Sibelius-Akatemian opiskelijoista toimii opintojensa jälkeen musiikin ammattilaisena (Taideyliopisto, 2019).

Usein identiteetin rakentamisesta puhutaan viittaamalla identiteettiteorioihin, jotka tarkastelevat identiteettiä esimerkiksi sosiaalisen konstruktionismin tai sosiaalipsykologian kautta (esim. Mead, 1934 ja Goffman, 1956). Vuorovaikutus ja sosiaalinen kanssakäyminen muiden ihmisten kanssa ovat tärkeässä osassa identiteetin kehitystä. Sosiaalisen konstruktionismin mukaan ihmisellä voikin olla monia identiteettejä. (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2002, 10.) Tästä näkökulmasta voidaan ajatella, että pianistin ammatti-identiteetit eroavat esimerkiksi esiintyessä, harjoitellessa ja opettaessa. Sosialisoin myötä ihminen oppii adaptoitumaan työympäristöön ja työkokemuksen myötä yksilön käsitys omasta roolistaan tietyssä ammatissa kirkastuu. Näin ollen ammatti-identiteetti muokkautuu roolien vaatimusten mukaan. (Ibarra, 1999, 2–3.)

2.2 Musiikillinen identiteetti ja minäkäsitys

Identiteetin jako *persoonalliseen* eli *subjektiminään* (I) ja *sosiaaliseen* eli *objektiminään* (me) on peräisin jo 1800-luvulta psykologi William Jamesin toimesta, jota myöhemmin myös psykologi George Herbert Mead on käyttänyt. Meadin identiteettiteorian mukaan persoonallinen minä korostuu muun muassa luovuutta vaativissa työtehtävissä, sillä taiteilijan oman äänen täytyy tulla esiin taiteilijan työssä. Lisäksi emootiot ja niiden käyttö ovat keskeisessä osassa luovaa työtä. (Eteläpelto, 2010, 52–56.)

Eteläpellon (2010, 48) mukaan taiteellisen työn parissa työskenteleminen edellyttää uusiutumista ammatissa sekä omaa henkilökohtaista persoonallista kasvua.

MacDonald, Hargreaves ja Miell (2002) jakavat musiikillisen identiteetin kahteen osaan, jotka molemmat käsittelevät identiteetin muodostumista eri tavoin. Ensimmäinen niistä, *identiteetti musiikissa* (Identities in music IIM), keskittyy siihen, kuinka sosiaalisesti määritellyt kulttuuriset roolit vaikuttavat identiteettiin (MacDonald, Hargreaves & Miell 2002, 2; 2017, 4). Kulttuurissamme on vakiintuneita rooleja ja kategorioita, kuten esimerkiksi pianisti ja pianonsoiton opettaja, jotka voivat määrittää yksilön identiteettiä. MacDonaldin ja kumppaneiden mukaan juuri nämä roolit tai kategoriat voivat muodostua yleisistä eroista musiikillisen toiminnan puitteissa. Esimerkiksi ammattipianistilla on aivan erilainen tapa työskennellä tai harjoittaa ammattiaan verrattuna musiikinteorian opettajaan. (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2002, 12.) Musiikilliset instituutiot, kuten oppilaitokset, vahvistavat näitä kategorioita ja niiden olemassaoloa. Ne ovat myös olennainen osa esimerkiksi ammattimuusikoiden minäkäsityksiä. (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2017, 4.) Toinen, *musiikki identiteeteissä* (Music in identities MII), puolestaan keskittyy siihen, millä tavoin musiikki itsessään vaikuttaa identiteetin kehitykseen. Musiikkia voidaan käyttää oman identiteetin eri osa-alueiden rakentamisen välineenä tai resurssina. (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2002, 14–15.) Sen avulla on mahdollista määrittää vaikkapa omaa kansallista tai poliittista identiteettiä. Musiikin avulla ihmiset voivat kokea kuuluvansa osaksi tiettyä kansanryhmää, ja siten vahvistaa omaa kansallista identiteettiään. Toisaalta sen avulla voidaan yhtä lailla erottautua muista ryhmistä. (Kallio & Partti, 2013, 5–6; Folkestad, 2002, 151–162.) Folkestadin (2002, 156) mukaan musiikin avulla voidaankin ilmaista kansallista identiteettiä kahdella eri tavalla. Musiikin kautta voidaan vahvistaa ryhmän sisäistä yhteenkuuluvuutta ja osoittaa kuulumista ryhmään tai vaihtoehtoisesti tavoitella sitä, että ulkopuoliset tunnistaisivat tyypilliseksi ryhmän jäseneksi ja osaksi tiettyä ryhmää tai kansakuntaa.

Lucy Green (2001) toteaa musiikki-identiteetin rakentuvan muun muassa henkilökohtaisten kokemusten ja sosiaalisten ryhmien avulla. Yksilö kuuluu ryhmään, jotka voivat puolestaan limittyä toisten sosiaalisten ryhmien päälle. Esimerkiksi pianonsoiton opiskelija voi tulla perheestä, jossa musiikki ei ole ollut tuttua, ja kuulua samaan aikaan ryhmään, jossa työskennellään korkeakulttuurisessa ympäristössä musiikin parissa. Greenin mukaan kokemukset sisältävät niin tietoja ja taitoja kuin

musiikkimakuja, musiikillisia arvoja ja käytäntöjä. Ihmiset oppivat ja kehittävät jatkuvasti musiikillista identiteettiä virallisen tai epävirallisen tiedon ja koulutuksen kautta, kuten esimerkiksi oppilaitoksista tai mediasta. (Green, 2001, 47–52.)

Ihmisten musiikillinen maailmankuva on laajentunut globalisaation myötä. Musiikin-tekijät, -kuuntelijat sekä -kuluttajat ovat enemmän tietoisia musiikeista ja niiden kehityksestä. (Juvonen, 2000, 1.) Musiikilla on valtava merkitys yksilön kehitykseen ja jokapäiväiseen elämään. Se antaa ihmiselle merkityksiä niin psykologisella kuin sosiaalisella tasolla ja keinoja musiikillisen identiteetin tai minäkuvan kehitykselle. (Saarikallio, 2009, 221–231.) Musiikillinen minäkuva on yksi osa henkilön musiikillisen maailmankuvan sisällä (Juvonen, 2000, 27).

Yeung ja kumppanit (2001) määrittelevät musiikillisen minäkuvan olevan yleisen minäkuvan pieni osa. Yleisen minäkuvan sisällä yksilöllä voi olla spesifejä rooleja esimerkiksi tiettyjen alojen sisällä. Esimerkiksi taidealat pilkkoutuvat vielä pienemmiksi osiksi, kuten musiikkialaan, missä taiteellinen minäkuva tulee musiikillisen minäkuvan yläkäsitteeksi. Musiikkiala sisältää puolestaan lisää tiettyjä rooleja, joihin yksilö samaistuu ja täten muodostuu musiikillinen minäkuva. (Yeung, McInerney & Russell-Bowie, 2001, 125–133.)

Musiikillinen minä (*musical self*) on suurempi kokonaisuus, jonka alle kuuluu esimerkiksi musiikillinen minäkäsitys (*self-concept in music*). Musiikilliseen minään liittyy tiedostamattomia sekä tietoisia musiikillisia osa-alueita. Musiikilliseen minäkäsitykseen puolestaan liittyvät vain ihmisen tiedoiset musiikilliset ominaisuudet. (Tulamo, 1993, 51–52.) Persoonallisuus, sosiaalinen rooli ja olemus rakentavat ihmisen kuvan itsestään (*self-image*). Nämä ovat sidoksissa McDonaldir ja kumppaneiden määritelyyn musiikillisen identiteetin toiseen osaan; identiteettiin musiikissa (*IIM*). (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2002, 8.) Se, millä tavalla näemme itsemme suhteessa tiettyyn musiikin osa-alueeseen, esimerkiksi pianistina, pianomusiikin kuuntelijana tai pianomusiikin opettajana, vaikuttaa musiikillisen minäkuvan rakentumiseen.

Musiikkiympäristölläkin voi olla yhteys esimerkiksi musiikillisen minäkuvan rakentumisessa (Juvonen, 2000, 68). Esimerkiksi lasten musiikillisen minäkuvan rakentajina toimivat koti, koulu, ystävät, media sekä musiikilliset kokemukset. Juvosen mukaan voimakkaimpana musiikillisen minäkuvan vaikuttajana toimii koti. (Juvonen, 2000, 2.)

Musiikillisen minäkuvan tai minäkäsityksen määrittäminen on usein hankalaa, sillä niitä koskevat käsitteet limittyvät toisiinsa (Juvonen, 2000, 69). Juvosen mukaan minäkuvaa ja minäkäsitystä käytetään synonyymeina toisilleen. Ne tarkoittavat yksilön kuvausta omista musiikillisista ominaisuuksistaan. (Juvonen, 2000, 69; Tulamo 1993, 51.) Tulamon mukaan musiikillinen minäkäsitys muodostuu omista kokemuksista musiikin parissa sekä vuorovaikutuksesta toisten ihmisten kanssa. Hänen mukaansa musiikillinen minäkäsitys rakentuu muun muassa useista spesifeistä minäkäsityksistä, jotka ovat ihmisen tietoisia erityisalueita. (Tulamo, 1993, 51–52.) Näitä voivat olla esimerkiksi pianistin musiikillinen minäkäsitys opintojen aikana tai pianonsoitonopettajan ammatissa. Scalasin ja kumppaneiden (2017) mukaan musiikillinen minäkäsitys muodostuu yksilön havainnoinnista, uskomuksista sekä skeemoista omia musiikillisia kykyjä ja mahdollisuuksia kohtaan (Scalas, Marsh, Vispoel, Morin & Wen, 2017, 766). Näin ollen voitaisiin ajatella, että esimerkiksi pianistin tietoiset soittotaidot ja skeemat siitä, miltä kappaleiden pitäisi kuulostaa, vaikuttavat pianistin musiikilliseen minäkäsitykseen. Pianisti peilaa itseään ja omia taitojaan ja tasoaan omiin ideoihinsa. Nämä ideaalit ovat puolestaan hyvin pitkälti sosiaalisesti ja kulttuurisesti määriteltyjä. Ihmisten arvot, jotka ovat muodostuneet elämäkokemusten myötä, vaikuttavat yksilön käsitykseen musiikista (Juvonen, 2000, 27).

Ihmisen sosiaalinen asema, ryhmään kuuluminen, persoonalliset luonteenpiirteet sekä käyttäytyminen muodostavat minäkäsityksen, joka rakentaa yksilön identiteettiä. (Ibarra, 1999, 2–3.) Ihminen vertaa jatkuvasti itseään muihin erilaisten tilanteiden ja sosiaalisten kanssakäymisten myötä, ja tämä rakentaa minäkuvaa ja -käsitystä. (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2002, 8.) Ihmiset vertaavat aiempien kokemusten myötä rakentunutta käyttäytymistä tuleviin käsityksiin ihanteellisesta minäkuvasta. Ibarra (1999) mukaan tilapäisellä minällä (*provisional self*) yhdistetään nykyinen minäkäsitys tuleviin rooleihin. Näistä yksilöllä on jo jokin käsitys, millaisia asenteita ja käyttäytymistä tietyissä rooleissa odotetaan. (Ibarra, 1999, 2.)

3 Tutkimusasetelma

Luvussa 3 käsittelen tutkimusasetelmaa. Luvussa 3.1 avaan tutkimustehtävää sekä esittän tutkimuskysymyksen. Luvussa 3.2 esittelen tutkimuksen metodologisia lähtökohdita ja aineistonkeruuta luvussa 3.3. Kerron aineiston analyysimenetelmistä luvussa 3.4. Tutkimusetiikkaa käsittelen luvussa 3.5.

3.1 Tutkimustehtävä ja -kysymys

Tutkimustehtävänäni on analysoida pianonsoiton korkeakouluopiskelijoiden ammattilisen ja musiikillisen identiteetin muodostumista ja kehittymistä opintojen aikana. Ammatti-identiteetin sekä musiikillisen identiteetin muodostuminen on pitkä prosessi, joka vaatii tarkastelua menneisyyden, nykyisyyden sekä tulevaisuuden välillä. Tarkastelen pianonsoiton opiskelijoiden käsityksiä identiteeteistään opiskeluympäristössä. Tutkin myös pianonsoiton opiskelijoiden tulevaisuuden haaveita suhteessa heidän opintopolkuunsa ja sitä, millaisiin tehtäviin he odottavat pääsevänsä opintojensa jälkeen.

Tutkimuskysymykseni on:

Miten pianonsoiton korkeakouluopiskelijoiden ammatti- ja musiikillinen identiteetti kehittyy opintojen aikana?

3.2 Metodologiset lähtökohdat

Tämän empiirisen tutkimuksen luonne on laadullinen. Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia identiteetin kehittymistä kolmen tutkittavan tapauksen kautta, ja se pohjautuu laadulliselle tutkimukselle tyypillisesti tutkittavien omiin kokemuksiin ja havaintoihin. (Eskola & Suoranta, 2000; Leavy, 2017, 124.) Hirsjärven ja Hurmeen (2008) mukaan Glesne ja Peshkin (1992) ovat määritelleet kvalitatiivisen tutkimuksen tarkastelevan tulkintoja, näkökulmia ja tilannesidonnaisuutta, toisin kuin määrällinen tutkimus (Glesne & Peshkin, 1992; viitattu lähteestä Hirsjärvi & Hurme, 2008). Tutkimuksen tarkoituksena on analysoida opiskelijoiden identiteetin rakentumista opiskeluaikana ja millaisena he näkevät identiteettinsä tässä hetkessä sekä tulevaisuudessa musiikialalla. Lisäksi tarkastelen sitä, millaisia kurssivalintoja opiskelijat tekevät opintojensa aikana, ja miten nämä valinnat vaikuttava heidän käsitykseensä musiikki-

identiteetistään. Tarkastelen opiskelijoiden omia käsityksiä ja kokemuksia tietystä ilmiöstä (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006).

3.3 Aineistonkeruu

Haastattelin kolmea pianonsoiton korkeakouluopiskelijaa, jotka olivat eri vaiheissa opintojaan. Valitsin pianonsoitonopiskelijat sattumanvaraisesti. Hirsjärvi ja Hurme (2008) ehdottavat mahdollisten haastateltavien kanssa keskustelua tutkimuksen aiheen ympäriltä etukäteen. Keskusteluista voisi tulla ilmi haastateltavien käsityksiä ja ajatuksia tulevasta tutkimuksen aiheesta, mikä voisi helpottaa tulevan ja varsinaisen haastattelun toteuttamista ja sen kulkua. Lisäksi tämän avulla päätös kenet kutsuu haastateltavaksi, olisi vaivattomampaa. (Hirsjärvi & Hurme, 2008, 59.) Samaan aikaan tämä voi koitua ongelmalliseksi, koska ennakkokeskustelut mahdollisten haastateltavien kanssa saattavat ohjata valintaa ja haastattelija voi valita esimerkiksi sellaisia haastateltavia, joiden näkemykset vastaavat haastattelijan omia ennakkokäsityksiä ja oletuksia tutkimuksen aiheesta. Kerroin haastateltaville lyhyen taustatiedon tutkimukseni aiheesta sekä lähetin tietosuojaa koskevat liitteet sekä tutkimusta koskevan tiedotteen etukäteen tutustumista varten sähköpostitse (ks. liitteet 1–3).

Suostuttuaan tutkimukseen, valitsimme haastateltavan kanssa sopivan ajankohdan ja paikan tutkimushaastattelun toteutukselle. Tutkimussuostumukset allekirjoitettiin ennen haastattelun alkua. Haastattelun alussa kuvailin haastateltaville omaa taustaani pianonsoiton opiskelijana sekä millaisena pianistina näen itseni tällä hetkellä. Haastattelujen pituudet venyivät yli tuntiin, vaikka alkuperäinen suunnitelma oli saada haastattelu päätökseen tunnissa tai alle. Haastattelun ilmapiiri oli avoin ja jossain määrin keskustelunomainen.

Haastattelu toteutettiin puolistrukturoituna teemahaastatteluna (Leavy, 2017, 139), jonka teema-alueet oli valittu etukäteen, kysymykset olivat kaikille haastateltaville samat ja haastattelun eteneminen oli kaikkien kohdalla jokseenkin sama (Eskola & Suoranta, 2000, 86). Tämä eroaa strukturoidusta haastattelusta siten, että strukturoidun haastattelun rakenne ja muoto noudattavat tarkkaa järjestystä (Hirsjärvi & Hurme, 2008, 48). Tutkimustiedotteessa, joka lähetettiin haastateltaville etukäteen, mainitaan haastattelun nauhoituksesta. Haastattelut nauhoitettiin matkapuhelimen omalla sanelusovelluksella. Kuitenkin toisen haastattelun aikana matkapuhelimeni sanelin lakkasi

toimimasta, mikä loppujen lopuksi leikkasi haastattelusta lyhyen osuuden pois. Katkelman poisjäänti ei ollut haitallinen aineistonkeruulle tai aineistoanalyysille, sillä haastattelun lopetus oli hieman vapaampaa keskustelua eikä kovin olennaista aineiston kannalta. Haastattelun lopussa ei noussut esiin mitään sellaista, jota ei olisi jo aikaisemmin haastattelun aikana käsitelty. Haastattelun uusintaottoa ei ollut tarvetta tehdä. Tutkimuksen liitteenä (liite 4) on haastattelurunko, jota käytin haastattelutilanteessa.

3.4 Aineistonanalyysi

Kuuntelin nauhoitetut haastattelut maaliskuun 2022 aikana. Tein jokaisesta haastattelusta muistiinpanot, jotka jaoin haastattelukysymyksien mukaan. Mikäli jokin vastaus ei täysin liittynyt kysymykseen, pyrin sijoittamaan sen oikean alaotsikon alle tai yhdistämään muiden vastauksien joukkoon.

Ensimmäisiä muistiinpanoja tehdessä tuli ajatus väärintehtäystä haastattelusta. Koin, etten ole saanut haastattelutilanteessa tarpeeksi hyvin asiaani ilmaistua tai tuotua esille tutkimuksen tarkoitusta. Kuitenkin kirjoitettuani enemmän muistiinpanoja ja käytyäni läpi kaikki haastateltavat, huomasin paljon yhtäläisyyksiä heidän vastaustensa välillä. Yhdistävät tekijät helpottivat muistiinpanojen ja haastateltavien vastausten liittämistä toisiinsa tiettyjen teemojen alle. Jaoin haastateltavat ja muistiinpanot haastatteluista värikoodien mukaan. Koodasin haastateltavat myös kirjainten A, B ja C:n mukaan helpottaakseni aineistoanalyysiä (vrt. Leavy, 2017, 151). Lisäksi koodasin haastateltavien vastaukset tiettyjen aiheiden mukaan, kuten opettajuus, taiteilijuus, taiteellinen työskentely, ammatillinen identiteetti, musiikillinen identiteetti, esiintyminen ja harjoittelu.

Analysoin aineistoa tutkimuksen käsitteelliseen taustaan perustuen. Tutkimuksen tarkoituksena ei ole todistaa teorioita oikeiksi vaan tehdä päätelmiä aineistosta valittujen käsitteiden avulla. Käytän siis aineistoanalyysissä induktiivista päättelyä. (Hirsjärvi & Hurme, 2008, 136.)

3.5 Tutkimusetiikka

Ennen aineistonkeruuta perehdyin tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeisiin ja periaatteisiin (TENK, 2012, 2019). Lähetin haastateltaville tiedotteen tutkimuksesta,

tietosuojailmoituksen sekä tutkimussuostumuksen allekirjoitettavaksi ennen tutkimukseen ja haastatteluun osallistumista. Dokumenteista kävi ilmi tutkimuksen aihe, tarkoitus ja kulku. Tutkimussuostumus allekirjoitettiin paikan päällä ennen haastattelun aloitusta. Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista, ja haastateltaville oli selvää, että osallistumisesta sai kieltäytyä ja sen sai keskeyttää. Tutkimuksesta ei kuitenkaan voinut enää vetäytyä pois, kun tutkimuksen tulokset oli tarkistettu haastateltavien kanssa. Valmis tutkielma lähetettiin haastateltaville sen valmistuttua. Aineistomateriaali oli käytössäni henkilökohtaisessa puhelimesssäni sekä tietokoneessa, ja tuhosin aineiston tutkimuksen valmistuttua. (TENK, 2019.)

Tunsin jokaisen haastateltavan entuudestaan. Haastateltavien kanssa ei kuitenkaan etukäteen käyty keskustelua liittyen tutkimuksen aiheeseen. Haastateltavien henkilöllisyydet eivät käy ilmi aineistoanalyysistä tai lopullisesta tutkimuksesta, ja anonymiteetti oli taattu ennen tutkimukseen osallistumista. Tämä oli ilmoitettu haastateltaville etukäteen ja se kävi ilmi heille lähetetyistä lomakkeista ja allekirjoitetusta tutkimussuostumuksesta, joka löytyy liitteenä (ks. liite 1).

Lähdekirjallisuuteen valikoitui paljon tutkimuskirjallisuutta ja oppimateriaalia, joka ei ollut itselleni ennestään tuttua. Käytin vertaisarvioituja lähteitä monipuolisesti tutkimuksen eri osioissa. Näiden lähteiden avulla pyrin saamaan laajan käsityksen tutkittavista teemoista.

4 Tulokset

Tässä luvussa esittelen tutkimukseni tulokset. Luvussa 4.1. kerron pianonsoitonopiskelijoiden ammatti-identiteetin muodostumisesta. Luvussa 4.2. kerron puolestaan heidän musiikillisesta identiteetistään. Luvussa 4.3. avaan, mikä on opiskelijoiden musiikillisen minäkuvan merkitys suhteessa ammatilliseen ja musiikilliseen identiteettiin, ja kuinka ne kulkevat rinnakkain ja tukevat toisiaan.

4.1 Ammatti-identiteetin rakentuminen

Tutkimustulokset osoittavat, että pianonsoitonopiskelijoiden käsitykset omasta itsestään tietyn ammatin parissa vaihtelevat. Tietty ammatillinen toiminta ei johda tietynlaiseen ammatti-identiteettiin. Jokaisen haastateltavan kohdalla painottuu selvästi musiikin parissa työskentely, oli se sitten taiteellista työskentelyä tai opetustyötä. Tässä tutkimuksessa taiteellisella työskentelyllä tarkoitan pianistin työskentelyä esiintyvänä taiteilijana yksin tai muiden instrumentalistien tai laulajien kanssa.

Yksi vahvan ammatti-identiteetin pääpiirteistä on korkeatasoinen koulutus (Ruismäki, 1991, 50). Jokainen haastateltava on tehnyt kurssivalintoja sen mukaan, minkä kokee tukevan tämänhetkistä ammatillista toimintaansa mutta myös ajatellen tavoitteena olevaa tulevaisuuden työnkuvaansa. Haastateltavien kurssivalintoihin ovat vaikuttaneet sekä tämänhetkiset mielenkiinnon kohteet että tavoitteellisuus urakehityksen kannalta. Kurssivalinnat toimivat myös profiloitumisen välineinä. Jokainen haastateltava on esimerkiksi käynyt pedagogiikkaopintoja, koska he pitävät niitä hyödyllisinä tulevaisuuden kannalta. Haastateltava A mainitsee käyneensä paljon laulumusiikkiin liittyviä kursseja, jotka ovat auttaneet häntä muun muassa verkostoitumisessa ja työtilaisuuksien löytämisessä. López-Íñiguez ja Bennett (2020) mainitsevat musiikinopiskelijoiden työllistymistä koskevassa tutkimuksessaan, että olisi tärkeää panostaa musiikinopiskelijoiden tulevaisuuden näkymiin suhteessa tulevaan työhön, sekä tarjota opiskelijoille keinoja ja tuoda heille esiin tietoisuutta mahdollisista työtehtävistä. Usein opiskelijoiden odotukset tulevia töitä kohtaan eroavat paljon siitä, mitä työ todellisuudessa on. (López-Íñiguez & Bennett, 2020, 1–2.)

Haastateltavat B ja C kokevat heidän ammatillisen toimintansa tällä hetkellä painottuvan enemmän pianonsoitonopetuksen puolelle. ”En mä koe et mä oisin konserttoinnin

puolesta työelämässä... Mä toki opetan aika paljon, et siinä mielessä mä oon oman alan töissä”, toteaa Haastateltava C. Sekä haastateltava B että C tähtäävät opintojensa jälkeen pianonsoitonopettajiksi johonkin musiikkioppilaitokseen. ”Kyl mä haluisin sellasen ’oikeen työpaikan’”, toteaa haastateltava C. Oikealla työpaikalla haastateltava tarkoittaa musiikkioppilaitosta, jossa hän pääsisi vaikuttamaan pianonsoittoon liittyvissä asioissa sekä kuulua osaksi opettajakollegiota. Ruismäen (1991) tutkimuksessa koskien musiikinopettajien ammatillista minäkäsitystä Korpinen (1987) nostaa esiin koulutuksen merkityksen opettajan ammatillisen identiteetin muodostumisessa. Muun muassa yksilöiden aikaisemmat kokemukset koulutuksen aiheesta, koulutuksen aikana saadut kokemukset sekä palaute, joka on saatu yksilölle tärkeiltä henkilöiltä opintojen aikana, vaikuttavat merkittävästi ammatti-identiteetin kehitykseen. (Ruismäki, 1991, 48.) Pedagogiikkaopinnot ovat olleet tärkeitä välineitä opetustöiden käynnistämiseksi, ja niiden avulla haastateltavat ovat saaneet paljon työkaluja tulevaisuutta varten. ”Siellä tuli nii konkreettisia juttuja, mikä oli hirveen hyödyllistä”, mainitsee haastateltava C. Haastateltava B mainitsee, että pedagogiikkaopinnoista ”tavotteena on ollu saada jotai sellasia työkaluja ja ymmärrystä omaan opettamiseen, ymmärrystä siihen mitä opettaminen on ja minkälaisia ihmiset on... On niiku sitä tietoo siitä, et kaikki on yksilöitä ja kaikkien kans pitää toimii eri tavalla”. Hän ei kuitenkaan koe tarvitsevansa hirveästi tukea opetustöiden löytämiseksi esimerkiksi yliopiston opettajilta, vaan kertoo saaneensa niitä omatoimisesti: ”emmä oo tarvinnu keneltäkää niinku taputuksia siihen, et jes nyt (haastateltavan nimi) pianonsoitonopettaja”. Haastateltava B:n kohdalla motivaatio opetustöiden löytämiseksi on tullut niin sanotusti itsestään, koska hän tiedostaa olevansa hyvä opettaja.

Haastateltavat B ja C eivät kuitenkaan poissulje taiteellisen työskentelyn mahdollisuutta nyt tai tulevaisuudessa, vaan pikemminkin tällä hetkellä pitävät sitä hieman haasteellisempänä tai isompana kynnyksenä verrattuna opetustyöhön. Kiinnostavaa tässä on se, että haastateltavat B ja C mainitsevat opetustyön vastapainoksi nimenomaan taiteellisen työskentelyn. Haastateltava A kokee tällä hetkellä ammatillisen identiteettinsä painottuvan taiteelliseen työskentelyyn laulajien kanssa. Hänelle opettaminen ei ole ennen tuntunut haaveelta, mutta tällä hetkellä kiinnostus sitä kohtaan on kasvanut. Haastateltava A mainitsee puolestaan tulevaisuudessa taiteellisen työskentelyn vastapainoksi mahdollisesti opettamisen. ”Tavallaan tuntuu haaveelta, et vois työllistää ittensä muusikkona” mainitsee haastateltava A tulevaisuuden näkymistään.

Hänen haaveenaan on tehdä ”samankaltaisia asioita kun mitä mä nytki teen. Nii toivois, et vois tehdä niitä jatkossaki, mut vaan enemmän”.

He, joille itsenäinen taiteellinen työskentely tuntuu haastavammalta, kaipaavat enemmän opastusta siihen. Haastateltaville C ja B taiteilijoina työskentely on haastavaa, sillä siihen ei ole saanut tarpeeksi perehdytystä. Haastateltavat toivovat saavansa rohkaisua esimerkiksi soitonopettajiltaan taiteilijana työskentelemiseen. Tällä hetkellä heidän kohdallaan instituutio, asettaa vaatimukset esiintymiselle ja järjestää esiintymistilaisuudet. Haastateltava C mainitsee, että ”ahdistaa, et ei oo saanu jotenki aikaseks järjestää mitään. Se tuntuu tosi vaikeelta, koska kukaa ei oo oikee kertonu miten nää asiat pitää hoitaa tai miten sais keikkaa”. Tulkitsen, että haastateltava kaippaa opinnoiltaan laajempaa opastusta ja neuvontaa taiteellisen työskentelyn ja taiteilijan ammatin harjoittamiseen. Tällöin erilaiset korkeakoulun järjestämät esiintymiset, matineat tai kilpailut ovat ainoita tilanteita, joissa he pääsevät kehittämään esiintymiskemustaan. ”Musta tuntuu hullulta ajatukselta, et opiskelee esiintyväks taiteilijaks, mut ei kuitenkaa esiinny muute, ku koulumpäristössä”, toteaa haastateltava C. Haastateltava B kertoo myös tarvitsevansa rohkaisua taiteelliseen työskentelyyn: ”mä tarviin hirveesti semmosta et joku on sillee ’sä olet taiteilija’ ja et tavallaa olis se rohkeus siihen et ’no kyl mä voin järjestää pianokonsertteja, jos mä haluan””. Haastateltava A kertoo esiintyvänsä paljon sekä yliopiston järjestämissä tilaisuuksissa että kouluympäristön ulkopuolella. Verkostoituminen ja muiden ihmisten kanssa työskentely on ollut hänelle tärkeä väylä työtilaisuuksien löytämiselle. ”Ku on ollu soittamassa, vaikka jossai oopperaprokisessa, nii sit siellä on ollu ehkä muutamia sellasia henkilöitä, jotka on sitte antanu mun yhteystiedot vaik jolleki toiselle, joka on tarvinnu pianistia” kertoo haastateltava A. Esiintymiset oppilaitoksen ulkopuolellakin vaativat yleensä tietyt teemat tai kriteerit ohjelmistolle, mitkä usein asettaa tapahtumien järjestäjä tai esimerkiksi muu instrumentalisti tai laulaja, jonka kanssa tekee tällä hetkellä yhteistyötä. Usein toimintaa määrittävät joka tapauksessa ulkopuoliset tahot, esiintyi sitten oppilaitoksessa tai sen ulkopuolella.

López-Íñiquezin ja Bennettin (2020, 9–10) tutkimuksessa selviää, että opiskelijat kaipaavat koulutukseltaan enemmän keinoja ja valmiuksia siirtyä työelämään. Tässä tapauksessa haastateltavien kokemukset yliopistolta saadusta tuesta tai valmiuksista omaan tulevaan ammatilliseen toimintaan liittyen vaihtelevat. Haastateltava B

mainitsee saavansa hyvää tukea esimerkiksi omalta soitonopettajaltaan. Opintojen loppuvaiheessa ollessa hän mainitsee, että ”vähä kaulaa puristaa, ku miettii et soittotunnit loppuu. Tai jotenki se semmonen et oonks mä saanu kaiken sen niiku, et pärjäänks mä oikeesti tällä tiedolla”. Hän tiedostaa, että opintojen suorittamista varten on käytössä rajattu aika: ”toisaalta pitää jotenki päästää sit myös irti siit ajatuksesta et eihä kaikkee just voi tän koulun aikana niiku oppii”. Haastateltava A mainitsee saavansa hyvin vähän tukea tai ohjausta oppilaitoksesta työnhakuun. Pikemminkin hänen omat kiinnostuksen kohteensa ovat saaneet hänet hakeutumaan sopiviin työtehtäviin. Kiinnostus laulumusiikkia kohtaan on ohjannut hänen työnhakuaan. Hänen tapauksessaan oma opettaja ”ei ehkä silleen nii johdattele tai sillee jotenki nii aktiivisesti ohjaa niiku mihinkään suuntaan, että ehkä pitää olla ite aika aktiivinen sitte”. Tulevaisuuden näkymä huolestuttaa myös haastateltava A:ta: ”mul on vähän jotenki semmonen pessimistinen kuva. Jotenki pelottaa tavallaa se, ku valmistuu koulusta et mitä sitte.”

Jokaisen haastateltavan kohdalla tulevaisuuden haaveisiin kuuluvat enemmän tai vähemmän sekä opetustyö että taiteellinen työskentely. Sekä työskentely taiteilijana että opettaminen näyttäytyvät saman kokonaisuuden, ammattimuusikkona toimimisen, eri osina. Haastateltava B mainitsee pyrkivänsä siihen, että nämä molemmat osa-alueet olisivat tulevaisuudessa läsnä missä tahansa muodossa, ”kunhan vain saisi opettaa ja soittaa”. Luopuminen toisesta voisi aiheuttaa särön tai vajavuuden tunteen hänen ammatti-identiteetissään: ”mul jäis joku semmonen niinku itsensä toteuttaminen ehkä siinä vähän pois.... ja sit jos mä vaan konsertoisin nii must tuntuu et siitä jäis joku semmonen aspekti pois mistä tykkään opettamisessa. Jos ois molempii, niin se ois kaikist paras”.

4.2 Musiikillisen identiteetin muodostuminen

Jokainen haastateltava on aloittanut musiikin harrastuksen lapsena. Sekä haastateltava A:lla että B:llä ensimmäiset muistot musiikin parissa ovat tulleet omasta perheestään, jossa oltiin aktiivisia musiikin harrastajia. Lisäksi musiikin opintojen ensiaskeleet oli otettu musiikkileikkikoulusta. Haastateltava C:n kohdalla harrastaminen lähti liikkeelle yksityistunneista. Aikaisella musiikin harrastamisella on suuri vaikutus musiikillisen identiteetin kehitykseen ja muodostukseen. Lamont (2002) tuo tutkimuksessaan esiin, että lasten musiikillinen identiteetti kehittyy viidestä vuodesta eteenpäin.

Lapsilla, joilla on aktiivista musiikin harrastamista viiden ja neljäntoista ikävuoden välillä, on suurempi todennäköisyys positiiviselle musiikki-identiteetille. Lapsilla, joiden perheissä ollaan aktiivisia musiikin parissa, on myöskin myönteinen vaikutus musiikillisen identiteetin kehitykselle. (Lamont, 2002, 46–55.) Varhainen musiikillinen identiteetti perustuu siihen, kuinka yksilö oppii oman asemansa ja roolinsa ihmisten ympäröimänä. Asemat ja roolit ovat jatkuvan kehityksen kohteena. Ryhmät ja sosiaaliset instituutiot, joita lapsi kohtaa arkielämässä, muokkaavat lasten varhaisia musiikillisia identiteettejä. (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2002, 6–7.) Jokainen haastateltava siirtyi ennemmin tai myöhemmin musiikkiopistoon tai konservatorioon, joiden kautta musiikin parissa työskentely jatkui korkeakouluopintoihin asti. He pitivät korkeakoulussa opiskelua erittäin tärkeänä osana omaa musiikillista identiteettiä. ”Se on mulle tosi tärkeä osa mun identiteettiä... Mä tiedän, että ihmiset myös pitää sitä aika silleen hienona saavutuksena”, mainitsee haastateltava C. ”Jos sä oot valmistunu täältä nii kyl sul ta voi niiku sillee odottaa jonku näköst niiku tasoa ja osaamisen tasoa... Et sul on niiku hyvä käsitys taiteesta ja musiikista ja kaikesta”, kuvailee haastateltava B. Haastateltava A kertoo saavansa motivaatiota kanssaopiskelijoilta ja opettajilta, joiden opettamisen taso sekä soittotaso on korkea. Hän mainitsee, että oppilaitoksessa ”pyritään niiku hirveen jotenki sellaseen korkeatasoseen, mikä voi joskus tietysti tuntua raskaaltakin, mut mä koen sen kuitenkin enemmän motivoivana”. Jokainen haastateltava mainitsee kyseisen oppilaitoksen tärkeimmäksi musiikkikorkeakouluksi Suomen mittakaavassa. ”Kylhän Sibelius-Akatemian maine on hirveen hyvä Suomessa... Must tuntuu et kaikki tietää, mikä on Sibelius-Akatemia, jos menee kysymään keltä tahansa tuolta”, toteaa haastateltava A.

Kuten aiemmin on mainittu, William James jakaa identiteetin objektiminään sekä subjektiminään. Objektiminään kuuluu Jamesin mukaan kolme ulottuvuutta, jotka ovat materiaallinen, henkinen sekä sosiaalinen minä. Sosiaaliseen minään liittyvät yhteisöjen näkemykset ja normit, jotka ohjaavat yksilön toimintaa tiettyyn suuntaan. Sosiaalisen minän kenttään liittyy vahvasti yksilön halu saada huomiota ja arvostusta muilta. (Eteläpelto & Vähäsantanen, 2010, 52.) Tämä tulee esiin muun muassa haastateltava C:n kanssa, jota omien sanojensa mukaan pelottaa esiintyä muille opiskelijoille, koska he luulevat hänen olevan ”huijari, joka ei osaa mitään”. Tässä tapauksessa muut opiskelijat sekä opettajat ovat heitä, jotka ohjaavat haastateltavan toimintaa esiintymällä oppilaitoksen asetettujen ja opiskelijoiden sekä opettajien omien normiensa mukaan.

Haastateltava A, jolle itsenäinen taiteellinen työskentely on tutumpaa, toteaa, että ”oletuksena on, että muusikkona on pakko esiintyä... varsinkin, ku opiskelee [korkeakoulussa x]”. Tässä tapauksessa tulkitseen yhteisöjen luovan haastateltavalle painetta esiintyä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että yhteisö eksplisiittisesti loisi painetta, vaan kyse on yksilön omasta kokemuksesta. Toinen ulottuvuus on henkinen minä, joka rakentuu yksilön omista tulkinnoista itsestään ja tunteistaan (Eteläpelto, 2008, 52; Smith & Poll, 2003, 130). Se korostuu haastateltavien kohdalla, joille on tutumpaa esiintyä tutussa ympäristössä ja pysyä oppilaitoksen asettamien rajoitusten sisällä. Itsenäisesti järjestettävät esiintymistilaisuudet tai tilaisuudet, joissa asettaa itsensä alttiiksi saavat haastateltavissa epävarmuuden tilan ja täten usko omaan kykyihin saattaa horjua. Tästä voi huomata, kuinka objektiminän eri osa-alueet limittyvät toisiinsa eivätkä välttämättä ole helposti erotettavissa toisistaan.

Hargreaves ja kumppanit (2002) puhuvat artikkelissaan identiteetistä musiikissa (*IIM*) sekä länsimaisen kulttuurin kautta vakiintuneista rooleista, kuten esimerkiksi pianisti tai pianonsoitonopettaja (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2002, 12). Mielenkiintoista on, että kukaan haastateltavista ei mainitse haastattelujen aikana olevansa pianisti, vaan pikemminkin pianonsoitonopiskelija. Haastateltava B kommentoi hänelle olevan vielä hieman epäselvää, mikä pianisti on, mutta tähtää kuitenkin tulevaisuudessa ”pianonsoiton opettajaks tai pianistiks, mutta tavallaan mulla on ehkä vielä vähän kysymysmerkki, et mikä se pianisti sitte on”. Hän kuitenkin jatkaa määrittelemällä pianistin: ”et onkse sitte konsertoiva pianisti vai onkse vaa sillee ihan mikä tahansa pianisti, kunhan vaa saa soittaa tai sillee... et onkse sitte säestäjä tai...” Tämän voi tulkita sillä tavoin, että haastateltavalle on jossain määrin selvää se, että hän haluaisi työskennellä pianistina, mutta on vielä epävarmaa se, millainen pianisti hän haluaisi olla. Haastateltava tunnistaa eri vaihtoehdot pianistina työskentelylle ja hakee paikkaansa näiden välillä.

Davidson mainitsee monia tekijöitä solistin identiteetin kehitykselle. Varhaisessa vaiheessa aloitetut esiintymiset sekä erilaiset esiintymistilanteet ovat keinoja solistin identiteetin rakennukselle. (Davidson, 2002, 97–99.) Haastateltava C kertoi esiintymiskokemuksen puutteesta aloitettuaan pianonsoiton, mikä on voinut olla yksi syy solistin esiintymisen haasteena: ”musta tuntuu, et mulla on ongelmallinen suhde siihe esiintymisee sen takii, et mulla ei oo lapsena esiintymiskokemusta ollenkaa. Musta tuntuu et mä oisin tarvinnu sen, että ois päässy lapsena esiintyy”. Davidson painottaa,

että tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö esiintymiskokemusta voisi harjoitella myöhemmässäkin vaiheessa.

Davidson (2002, 97) on avannut artikkelissaan solistina toimimista ja solistin identiteettiä. Hänen mukaansa solisteilla on tyypillisesti enemmän esiintymispaineita kuin yhdessä esiintyvillä, koska heiltä puuttuu kanssaesiintyjien tuki. Davidsonin mukaan solistilla yleensä on vahva kyky musiikin kautta kommunikoida yleisön kanssa sekä osallistuttaa heidät esitykseen. Tämä on myös jokaisen haastateltavan päämäärä esiintyessä. Haastateltava B kertoo, että soolo-ohjelmiston tekeminen on hänelle mieluisinta, vaikkakin ”tuntuu, et soolo-ohjelmistos se on niiku aika paljo korkeempi se kynys mennä esittää, jotenki tuntuu et ku siinä on yksi nii onha se aika sillee paljasta”. Toimivat haastateltavat sitten esiintymistilanteessa solisteina tai kamarimuusikoina, heidän päämääränensä on tuoda yleisölle omien soittotaitojen lisäksi nautintoa ja erilaisia tuntemuksia. Haastateltava B kertoo tarvitsevansa tietynlaisen rutiinin ohjelmiston esittämiselle, jotta pystyisi itsekin nauttimaan musiikista ja ojentamaan soittoaan kuulijoille. Hän pyrkii siihen, että ”hävii se semmoi paniikin tunne, et meneeks tää... Et pääsee sihe pisteeseen et ’ah ihanaa musiikkia’ ja sit tavallaa must tuntuu, et ehkä sillo se välittyy myös kuulijallekki”. Haastateltava A kertoo harvoin miettineensä sitä, mitä pyrkii saavuttamaan esiintymisellään. Hän mainitsee tiedostavansa, että pyrkii kehittämään itseään muusikkona esiintymisten kautta: ”saa sen kokemuksen, miltä se soittaminen tuntuu ja millasta on olla lavalla”. Haastateltava A lisää, että ”kyl mä kuitenkin tiedostan sen et ihmiset nauttii, ne jotka tulee konsertteihin nii ne nauttii siitä et niille soitetaan... joskus on semmone ajatus et tää on nii hienoo musiikkia et mä haluun et ne ihmiset kuulee tätä”. Myös haastateltava C pyrkii kehittämään esiintymistään esiintymällä esimerkiksi kouluympäristössä. Hän kokee vielä olevansa siinä pisteessä muusikkoudessaan, jossa tarvitsee esiintymiseen varmuutta ja harjoitusta. Hän mainitsee, että haluaisi ”esiintyy jotenki siitä vaa niiku ilosta et on ihanaa soittaa sitä musiikkii mitä on harjotellu ja soittaa sitä muille ihmisille. Mut et ku mul ei oo sellast niiku konsertointi rutiinia tai sellast nii mä en oo niiku saavuttanu tota.” Kuten muutkin haastateltavat ovat maininneet, myös haastateltava C tiedostaa yleisön nauttivan musiikista ja haluaa ”soittaa niille ja olla sen yleisön kanssa ja sen musiikin kanssa... Musta siinä ollaa jotenki sen asian ytimessä”. Kaikkien haastateltavien kohdalla käy ilmi esiintymisten harjoittelun tärkeys, sillä se lisää itsevarmuutta ja tietynlaista vapautta omaan soittoon. Jokainen haastateltava pyrkii siis tuomaan musiikin iloa

kanssakuulijoille kommunikoiden heidän kanssaan käyttäen musiikkia apuvälineenä. Kommunikaatio on Davidsonin (2002) yksi tärkeimpiä perusteita solisti-identiteetin rakentumiselle.

Haastateltavat B ja C mainitsevat esiintyvänsä mielellään yhdessä muiden kanssa. ”Se on jotenki hauskeempaa ku yksin soittaminen, mä jotenki nautin siitä kauheesti... muiden kanssa soittamisesta. Siin saa jotenki vielä paremmin jäseneltyy omia ajatuksia siit soitettavasta materiaalista”, mainitsee haastateltava C. Haastateltava B kertoo halunneensa soittaa opintojen aikana enemmän yhdessä muiden kanssa. Hän kertoo, että kamarimusiikkiyhtyeissä ”se kynnyks mennä esittää on paljon pienempi”. Myös haastateltava A mainitsee soittavan mieluiten muiden kanssa: laulajien kanssa, kamarimusiikkiyhtyeissä sekä orkesterissa. Hän mainitsee, että ”pidän ilman muuta niiku soolo-soittamisesta, mutta jotenkin hassua kyllä sitä tekee vähiten.” Vaikka Davidson mainitseekin solisti-identiteetin kehityksestä, se ei tarkoita, etteikö pianistin identiteettejä voisi tutkia samalla tavalla esimerkiksi säestäjän, kamari- tai liedpianistin näkökulmasta.

4.3 Identiteetit ja musiikillinen minäkuva toistensa tukena

Kuten totesin luvussa kaksi, usein sosiaalisen konstruktionismin kautta ajatellaan ihmisellä olevan monia identiteettejä (MacDonald, Hargreaves & Miell, 2002, 10). Oakland ja MacDonald (2022, 656) ehdottavat, että suurimmalla osalla ammattimusiikoista on puolestaan monia rooleja esimerkiksi musiikillisen identiteetin sisällä. Jokainen rooli vaatii erilaisten identiteettien yhdistymisen, oli se sitten esimerkiksi liedpianisti, pianonsoitonopettaja tai vaikka kamarimusiikkipianisti. (Oakland & MacDonald, 2022, 656.) Näiden esimerkkien kautta voitaisiin ajatella, että musiikilliset identiteetit sekä musiikilliset roolit limittyvät toisiinsa erilaisten työskentelytilanteiden tai työskentelytapojen mukaan. Musiikillinen identiteetti ei myöskään välttämättä ole irrallaan ammatillisesta identiteetistä, vaan musiikillista identiteettiä voi esimerkiksi harjoittaa saavuttaakseen tietynlaisen ammatti-identiteetin. Musiikki-identiteetti ja ammatti-identiteetti parhaillaan tukevat toisiaan. Esimerkiksi haastateltava C kokee tällä hetkellä tärkeäksi harjoitella tietynlaista ohjelmistoa, jotta voisi tulevaisuudessa siirtää opitut taidot eteenpäin muille. Hän kertoo tarkastelevansa opintojen aikana harjoiteltua ohjelmistoa tulevaisuuden työnkuvan kannalta. Hän kuvaa juuri tietynlaisen ohjelmiston harjoittelua seuraavalla tavalla: ”ehkä mulla on ollu joku semmonen

ajatus, että ne on sellasta peruskauraa jollain tapaa, mitkä mun pitää jossai vaiheessa siirtää eteenpäin, joten mun täytyy niiku olla tosi perillä niistä jutuista tai jotenki tietää niistä paljon, että mä voin itse opettaa”. Kuitenkin haastateltava C:llä tärkeää on valita mainitsemansa ”peruskauran” lisäksi itselleen tärkeitä teemoja ja arvoja sisältävää ohjelmistoa: ”et soittais sellasta musiikkii, mitä ei kuulla iha hirveesti konserteissa nykyään, mikä ehkä ansaitsis tulla kuulluks”. Hän kommentoi muun muassa kiinnostusta ”unohtuneiden naissäveltäjien musiikkia” kohtaan: ”emmä tiedä et onkse jotenki huono lähtökohta uuden ohjelmisto etsimiselle, musta se on ihan niiku tärkeää... jotai niiku uutta mulle ja myös niille ihmisille, jotka kuulee sitä mun soittoa”.

Haastateltava B:n kohdalla piano-ohjelmiston valinta perustuu omaan persoonallisuuteen ja omiin mieltymyksiin. Hän mainitsee oman opettajan antavan ”vapaat kädet” ohjelmistovalinnassa, joten valitsee oman musiikkimakunsa mukaan piano-ohjelmistoa harjoiteltavaksi. Myös haastateltava B:n kohdalla sekä rooli pianonsoitonopiskelijana että tulevana pianonsoitonopettajana liittyvät toisiinsa: ”tavallaa, et jos sitä kappaletta harjotelessa sä opit jonku uuden asian nii tavallaa sithä se on sulla vaa työkaluna niiku tulevaisuudessa et sit pystyy sitä samaa taitoo hyödyntää... Jos sä opit jonku uuden asian ja se käydään vaik tunnilla läpi ja sit sä tajuut sen et ’aa tällee tää pitää tehdä’ nii sit sä vaik pystyt opettaa sen asian myös jolleki toiselle”. Pianonsoitonopiskelijan rooli kulkee tässäkin tapauksessa rinnakkain tulevan pianonsoitonopettajan roolin kanssa, eli musiikilliset identiteetit ja jopa ammatti-identiteetit limittyvät ja tukevat toisiaan. Opiskeluaikana opitut taidot helpottavat tulevia työtehtäviä, kuten esimerkiksi uuden piano-ohjelmiston harjoittelua. Musiikillinen minäkuva rakentuu sen pohjalle, että tiedostaa mitä osaa ja miten asioita pitää tehdä. Käsitys omasta musiikillisesta minäkuvasta ja opituista taidoista auttaa ymmärtämään millaista ohjelmistoa voi valita ja opettaa eteenpäin.

Haastateltava A:n kohdalla soolo-ohjelmisto on valittu usein opettajan avustuksella, kun taas yhteissoitolliset teokset usein omasta toimesta. Hän pitää olennaisena sitä, että ohjelmisto saavutetaan esityskuntoon, jotta voisi ”tarjota ihmisille taidetta kuultavaksi”. Harjoitteluun liittyy myös persoonallinen puoli, ja ohjelmiston harjoittelulla hän pyrkii myös siihen, että ”siitä tulee jotenki mukavaa ja luontevaa siitä sen kappaleen soittamisesta... Et se itelle ilmenee, niiku sillee et se jotenki tuntuu mukavalta ja siitä musiikista muodostuu niiku joku semmonen näkemys.” Soittaessaan haastateltava

A havainnoi ja arvioi omaa soittoaan ja pyrkii saavuttamaan tason, jossa soittaminen tuntuu helpolta.

5 Pääteelmät ja pohdinta

Tutkimustehtävänäni oli analysoida pianonsoiton korkeakouluopiskelijoiden ammatillisen ja musiikillisen identiteetin muodostumista ja kehittymistä opintojen aikana. Ammatti-identiteetin sekä musiikillisen identiteetin muodostuminen on pitkä prosessi, joka vaatii tarkastelua menneisyyden, nykyisyyden sekä tulevaisuuden välillä. Tarkastelin pianonsoiton opiskelijoiden käsityksiä identiteeteistään opiskeluympäristössä. Tutkin myös pianonsoiton opiskelijoiden tulevaisuuden haaveita suhteessa heidän opintopolkuunsa ja sitä, millaisiin tehtäviin he odottavat pääsevänsä opintojensa jälkeen. Tutkimuskysymykseni oli, miten pianonsoiton korkeakouluopiskelijoiden ammatti- ja musiikillinen identiteetti kehittyy opintojen aikana. Seuraavassa kappaleessa käsittelen pohdintoja koskien tutkimuksen tuloksia.

Kuten aiemmin on todettu, on hyvin vaikeaa tarkastella identiteettien muodostumista yksittäisinä käsitteinä, sillä identiteetteihin liittyvät aiheet usein limittyvät ja identiteetit tukevat toisiaan ja kulkevat usein rinnakkain. Pianonsoitonopiskelijoiden identiteetit ovat jokaisen kohdalla erilaiset ja omanlaiset. Tämänhetkiset tavat toimia musiikin parissa vahvistavat ja rakentavat opiskelijoiden nykyisiä käsityksiään identiteeteistään sekä tulevaisuuden identiteeteistään. Opinnot tukevat identiteettien rakentumista monin eri tavoin, ja opiskelijoilla on varaa omassa oppilaitoksessaan valita, minkä kokee tällä hetkellä tärkeäksi suhteessa omaan ammatilliseen ja musiikilliseen identiteettiin. Omat mielenkiinnon kohteet sekä motivaatio vaikuttavat merkittävästi identiteettien ja positiivisen minäkuvan muodostumiseen.

Keskeiseksi pohdinnaksi muodostui opiskelijoiden motivaatio, sosiaalisten ryhmien tai yksittäisten henkilöiden tuen sekä palautteen tärkeys ja henkilökohtainen kasvu musiikkialalla. Pohdin myös paljon sitä, onko opiskelijoiden mahdollista saada opintojen aikana mahdollisimman laajaa ja monipuolista käsitystä tehtävistä, joita pianisti voisi tulevaisuudessa harjoittaa. Kannustetaanko pianonsoitonopiskelijoita toimimaan mahdollisimman monipuolisina pianisteina, ja mitä monipuolisuus pianonsoiton saralla edes tarkoittaa? Onko korkeakoulun aikana saaduista opinnoista saatu monipuolisesti kokemusta oman musiikillisen sekä ammatillisen identiteetin kehittämiseksi tulevaisuutta ajatellen?

Pianistin itsenäinen taiteellinen työskentely tai harjoittelu sitä varten tapahtuu usein niin sanotusti suljetuissa oloissa. Soitto ja harjoittelu kulkevat usein erittäin

henkilökohtaisella tasolla pianistin omien pohdintojen ja tulkintojen alaisuudessa. Heräsi kysymyksiä, saavatko pianonsoitonopiskelijat riittävästi tukea omien soitto- ja esitystaitojen esiintuomiselle? Kuten jokaisen haastateltavan kohdalla kävi ilmi, usein oppilaitos määrittää syyn esiintymiselle esimerkiksi erilaisten kurssien tai tutkintojen yhteydessä. Mielestäni tämä on jokseenkin harmillista, että suuri vaiva ja panostus omiin soittotaitoihin jää oppilaitoksen seinien sisälle. Aktiivisuus tehdä omatoimisia konsertteja oppilaitoksen ulkopuolella on harvinaisempaa, vaikka musiikki on sävelletty ihmisten kuultavaksi. Vaikka piano-ohjelmiston kirjo on hyvin laaja, valitaan usein ohjelmisto kuitenkin oppilaitoksen ehdottamien vaatimustasojen tai tavoitteiden mukaan. Tämä mielestäni voi olla haitaksi opiskelijoiden musiikillisen identiteetin muodostumisessa ja oman persoonallisen äänen esiintuomisessa soittorepertuaarin yhteydessä. Toisaalta voitaisiin ajatella, että korkeakoulussa soitettava jo valmiiksi raamien sisällä oleva ohjelmisto valmentaisi opiskelijoita esimerkiksi tietylle tekniselle tasolle tai voisi viedä opiskelijoita laajentamaan perspektiiviään itselle mieluiseseen suuntaan.

Haastateltavien kohdalla heidän soittotaitojensa kehittämiseksi ja harjoittelulle pyhitetty aika on suurta. On mielenkiintoista huomata, että kuitenkin kahdella kolmesta haastateltavasta ammatillinen käsitys omasta alastaan painottuu siihen, mistä on saanut loppujen lopuksi vähemmän kokemusta suhteessa omaan harjoitteluun, eli opetustyöhön. Vaikka harjoittelun määrä viekin paljon aikaa, on silti esiintyvän taitelijan työtilanteita harvemmin tarjolla verrattuna pianonsoitonopettajan työhön. Heräsi kysymys siitä, miksi omia soittotaitoja opiskelun yhteydessä edes tarvitsee viedä niin pitkälle, jos on aikeissa opettaa muita; olettaen, että opetettavat ovat tasoltaan alempitaisoita kuin opettaja. Voisikin päätellä, että omalla motivaatiolla ja mielenkiinnolla pianonsoittoa kohtaan on suuri merkitys. Omien tietotaitojen laajentaminen ja eteenpäinvienti pianonsoiton saralla riippumatta siitä, kuinka paljon aikaa siihen on käytetty, on palkitsevaa. Toisaalta palkitsevaa ei välttämättä ole ainoastaan suurien kokonaisuuksien omaaminen, vaan yksittäiset musiikilliset hetket voivat muodostua merkityksellisiksi itsessään.

Aineistossani kaksi kolmesta haastateltavasta koki konserttien järjestämisen haastavaksi. He tarvitsivat omilta opettajiltaan rohkaisua tai konkreettisia neuvoja näiden asioiden toteuttamiseen. Mielestäni opetukseen voisi lisätä työelämälähtöistä näkökulmaa ja opettaa käytännön taitoja, kuten esimerkiksi konserttien järjestämistä ja

markkinointia. Tällaiset taidot voisivat tuoda varmuutta toimia esiintyvän taiteilijan ammatissa, ja sitä kautta vaikuttaa ammatti-identiteetin kehitykseen positiivisella tavalla. Tiedot ja taidot voisivat toimia kannustimina siihen, että varsinkin esiintyviksi taiteilijoiksi tähtäävät opiskelijat rohkaistuisivat esiintymään oppilaitosten ulkopuolella. Lisäksi mielestäni voisi lisätä yhteistyötä jo esiintyvien taiteilijoiden ammatissa olevien muusikoiden kanssa. Ammatissa olevilta esiintyviltä taiteilijoilta voisi oppia taitoja, kuinka muusikkona työskennellä itsenäisesti. Koen verkostoitumisen ja kontaktien luomisen olennaisena osana pianistin ammattia. Tekemällä itsensä tunnetuksi esimerkiksi muille muusikoille lisää mahdollisuuksia saada työtilaisuuksia.

Kukaan haastateltavista ei maininnut olevansa ammattipianisti, vaan pikemminkin pianonsoitonopiskelija. Tämä voi kertoa siitä, että opiskelijat kokevat olevansa vielä keskeneräisiä. Voisi ajatella, että he liittävät keskeneräisyyden pianistina keskeneräisiin opintoihin. Opiskelijat nojaavat vielä omassa soitossaan hyvin vahvasti omiin opettajiin, heidän palautteeseensa ja ohjeisiinsa. Opiskelijat eivät vielä välttämättä itse ohjaa omaa toimintaansa tai luota omiin kykyihinsä työstää soitettavaa materiaalia itsenäisesti. Tämä voi hyvinkin vaikuttaa keskeneräisyyden tunteeseen. Kuten tutkimuksessa tuli ilmi, nojaavat opiskelijat paljon omaan opettajaan esimerkiksi soitettavan ohjelmiston valinnassa. Ehkä rohkaisu oma-aloitteiseen ohjelmiston valintaan voisi olla yksi merkittävä tekijä rakentamaan valmiimpaa pianistin identiteettiä. Itsenäinen työtilaisuuksien löytäminen, kuten opetustöiden tai erilaisten esiintymistilaisuuksien hankkiminen, voisi rohkeammin saada pianonsoitonopiskelijat määrittämään itsensä pianisteiksi.

Jatkotutkimuksen kannalta olisi paljon mielenkiintoisia pianistin identiteettiin liittyviä aiheita. Identiteettiin liittyviä tutkittavia teemoja voi laajentaa erittäin moneen suuntaan, joten tutkittavaa riittäisi yllin kyllin. Olisi mielenkiintoista tutkia valmistuneiden pianistien musiikillista ja ammatillista identiteettiä, ja millaisina muusikoina he näkevät itsensä. Näen erittäin kiinnostavana kysymyksenä sen, kuinka paljon valmistumisen jälkeinen aika eroaa siitä ajasta, kun on vielä opiskelija. Kokisivatko entiset opiskelijat, että he ovat saaneet hyvää valmennusta työelämään omasta entisestä oppilaitoksestaan? Minua kiinnostaisi tutkia myös kokeneita pianonsoitonopettajia, esimerkiksi Sibelius-Akatemialta, ja heidän nykyistä musiikillista identiteettiään tai musiikilliseen minäkuvaan liittyviä teemoja. Kyseisiä aiheita voisi tutkia, kuten tätäkin tutkimusta, esimerkiksi teemahaastatteluja käyttäen, mutta myös esimerkiksi kenttä- tai

kyselytutkimuksena. Tutkimus voisi olla sekä kvalitatiivinen että kvantitatiivinen. Identiteettiteoriat ovat hyvin moniulotteisia, ja näiden rinnalla tutkimusta voisi laajentaa käyttäen minäkäsitykseen liittyviä teorioita, kuten esimerkiksi itsetunto- tai minäpystyvyysteorioita.

Lähteet

Carey, G. & Coutts, L. 2021. Fostering transformative professionalism through curriculum changes within a Bachelor of Music. Teoksessa H. Gaunt & H. Westerlund (toim.) *Expanding Professionalism in Music and Higher Music Education, A Changing Game*. Taylor & Francis, 42–58.

Davidson, J.W. 2002. The Solo Performer's Identity. Teoksessa R.A.R. MacDonald, D.J. Hargreaves & D. Miell (toim.) *Musical identities*. Oxford: Oxford University Press, 97–113.

Dobrow, S. & Higgins, M. 2005. Developmental Networks and Professional Identity: A Longitudinal Study. *Career Development International*, 10, 6/7, 567–583.

Eteläpelto, A. & Vähäsantanen, K. 2010. Ammatillinen identiteetti persoonallisena ja sosiaalisena konstruktiona. Teoksessa T. Asunmaa & P. Räihä (toim.) *Samalta viivalta 4. Valtakunnallinen kasvatusalan valintayhteistyöverkoston (VAKAVA) kirjallisen kokeen aineisto*. Jyväskylä. PS-kustannus, 45–67.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998/2000. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

Folkestad, G. 2002. National Identity and Music. Teoksessa R.A.R. MacDonald, D.J. Hargreaves & D. Miell (toim.) *Musical identities*. Oxford: Oxford University Press, 151–162.

Gaunt, H. & Westerlund, H. 2021. Invitation. Teoksessa H. Westerlund & H. Gaunt *Expanding Professionalism in Music and Higher Music Education: A Changing Game*. Taylor & Francis, 13–33.

Graziosi, G., Sneyers, E., Agasisti, T. & De Witte, K. 2021. Can grants affect student performance? Evidence from five Italian universities. *Journal of higher education policy and management*, 43, 1, 24–48.

Green, L. 2001. Music in society and music education. Teoksessa C. Philpott & C. Plummeridge (toim.) *Issues in Music Teaching*. London: Routledge, 47–52.

Goffman, E. 1956. *The presentation of self in everyday life*. Edinburgh: University of Edinburgh Social Sciences Research Centre.

- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Ibarra, H. 1999. Provisional Selves: Experimenting with Image and Identity in Professional Adaptation. *Administrative Science Quarterly*, 44, 4. 764–791.
- Juvonen, A. 2000. ... Johnnyllakin on univormu, heimovaatteet ja -kampa... Musiikillisen erityisorientaation polku musiikkiminän, maailmankuvan ja musiikkimaun heijastamina. Jyväskylä: Jyväskylä yliopisto.
- Kallio, A.A. & Partti, H. 2013. Music Education for a Nation: Teaching Patriotic Ideas and Ideals in Global Societies. *Action, Criticism, and Theory for Music Education*, 12, 3. 5–6.
- Lamont, A. 2002. Musical identities and the school environment. Teoksessa R.A.R. MacDonald, D.J. Hargreaves & D. Miell (toim.) *Musical identities*. Oxford: Oxford University Press, 41–59.
- Leavy, P. 2017. *Research Design: Quantitative, Qualitative, Mixed Methods, Arts-Based, and Community-Based Participatory Research Approaches*. New York: The Guildford Press. E-kirja.
- López-Íñiguez, G. & Bennett, D. 2020. A lifespan perspective on multi-professional musicians: does music education prepare classical musicians for their careers? *Music Education Research*, 22, 1, 1–14.
- MacDonald, R.A.R., Hargreaves, D.J. & Miell, D. 2002. What are musical identities, and why are they important. Teoksessa R.A.R. MacDonald, D.J. Hargreaves & D. Miell (toim.) *Musical identities*. Oxford: Oxford University Press, 1–20.
- MacDonald, R.A.R., Hargreaves, D.J. & Miell, D. 2017. The changing identity of musical identities. Teoksessa R.A.R. MacDonald, D.J. Hargreaves & D. Miell (toim.) *Handbook of musical identities*. New York: Oxford University Press, 3–23.
- Mead, G.H. 1934. *Mind, Self, and Society*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Mills, J. 2004. Working in music: Becoming a performer-teacher. *Music Education Research*, 6, 3, 245–261.

Oakland, J. & MacDonald, R. 2022 Identity and the Performing Musician. Teoksessa G. E. McPherson (toim.) The Oxford Handbook of Music Performance, Volume 1. New York: Oxford University Press, 652–670.

Ruismäki, H. 1991. Musiikinopettajien työtyytyväisyys, ammatillinen minäkäsitys sekä uravalinta. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Ruud, E. 1997. Music and identity. Nordisk Tidsskrift for Musikkterapi, 6, 1, 3–13.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/index.html]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto.

Saarikallio, S. 2009. Musiikki ja nuoren psykososiaalinen kehitys. Teoksessa J. Louhivuori, P. Paananen & L. Väkevä (toim.) Musiikkikasvatus: Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen, Jyväskylä: Suomen musiikkikasvatusseura - FiSME r.y., 221–231.

Scalas, L.F., Marsh, H.W., Vispoel, W. Morin, A.J.S & Wen, Z. 2017. Music self-concept and self-esteem formation in adolescence: A comparison between individual and normative models of importance within a latent framework. Psychology of Music, 45, 6, 764–780.

Smith, T.B. & Poll, J.B. 2003. The Spiritual Self: Toward a Conceptualization of Spiritual Identity Development. Journal of Psychology and Theology, 31, 2, 129–142.

Taideyliopisto, 2019. Saatavilla: <https://www.uniarts.fi/artikkelit/uutiset/taideyliopistosta-valmistuneet-kandidaatit-maisterit-ja-tohtorit-ovat-tyytyvaisia-saamaansa-koulutukseen/>, luettu 25.5.2022.

Taideyliopisto, n.d. Saatavilla: <https://www.uniarts.fi/yleistieto/laadun-varmistaminen-taideyliopistossa/>, luettu 25.5.2022.

TENK 2019. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019: Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa

TENK 2012. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012: Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa.

Tulamo, K. 1993. Koululaisen musiikillinen minäkäsitys, sen rakenne ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä: Tutkimus peruskoulun neljännellä luokalla. Helsinki: Sibelius-Akatemia.

Wigfield, A., Eccles, J.S. & Pintrich, P.R. 1999. Development between the ages of 11 and 25. Teoksessa D.C. Berliner & R.C. Calfee (toim.) *The Handbook of Educational Psychology*. New York: Macmillan Publishing, 1–94.

Yeung, A. S., McInerney, D. M., & Russell-Bowie, D. 2001. Hierarchical, multidimensional creative arts self-concept. *Australian Journal of Psychology*, 53, 3. 125–133.

Liitteet

Liite 1 Tutkimussuostumuslomake

Suostumus osallistua tutkimukseen

Monitapaustutkimus pianonsoiton opiskelijoiden ammatti-identiteetin kehittymisestä

Tutkimuksen aiheena on piano-opiskelijoiden ammatti-identiteetin kehittyminen opintojen aikana.

Piano-opiskelijat näkevät opiskeluaikana paljon vaivaa erikoistuaakseen solistiin tai yhteissoitollisiin tehtäviin tulevaisuudessa. Vaikka instrumentin hallinta on viety todella pitkälle, useimmat heistä päätyvät ainakin jossain määrin pedagogisiin tehtäviin. Jotkut saattavat opettaa pianonsoittoa, mutta eivät identifioitu pianonsoiton opettajiksi.

Ajan myötä identiteetti muokkautuu ja opiskelijan ajatus muusikkoudestaan ja urapolustaan voi muuttua. Ajatukset opiskelijoiden omasta musiikillisesta tai ammatillisesta identiteetistä ovat mielestäni todella kiinnostavia ja ajankohtaisia, ja minulla on oma-kohtaista kokemusta näiden teemojen työstämisestä. Tarkoituksena on tarkastella, millaiset tekijät vaikuttavat identiteetin rakentumiseen ja opiskelijoiden käsitykseen omasta ammatti-identiteetistä.

Tutkimukseen osallistuva täyttää:

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voin milloin tahansa syytä ilmoittamatta keskeyttää osallistumiseni tutkimukseen. Keskeyttämisestä ei aiheudu minulle mitään seurauksia, mutta siihen asti kerättyjä tietojani voidaan kuitenkin hyödyntää tutkimuksessa.

Olen tutustunut tietosuojailmoitukseen ja henkilötietojen käsittelyperusteisiin tietosuojailmoituksessa.

Kyllä

Ei

Allekirjoittamalla suostumuslomakkeen ilmaisen haluni osallistua tutkimukseen ja hyväksyn tietojeni käytön tiedotteessa kuvattuun tutkimukseen sekä annan suostumukseni tarkoituksiin, joihin olen merkinnyt ”kyllä”. Jos olen merkinnyt ”ei”, se tarkoittaa, että en anna lupaa tietojeni käyttämiseen kyseiseen tarkoitukseen.

Tutkimukseen osallistuvan allekirjoitus

Nimenselvennys

Tutkijan yhteystiedot:

Jyri Mishukov, opiskelija, +358 50 468 8577, jyri.mishukov@uniarts.fi

Taideyliopisto

Liite 2 Tietosuojailmoitus

Tietoa tutkimukseen ”*Monitapaustutkimus pianonsoiton opiskelijoiden ammatti-identiteetin kehittämisestä*” osallistuvalla

Vastaamalla tähän kyselyyn osallistut tutkimukseen. Osallistuminen tutkimukseen on vapaaehtoista. Voit keskeyttää osallistumisesi milloin tahansa tutkimuksen aikana. Jos vetäydyt tutkimuksesta, sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seurausta, mutta sinulta siihen asti kerättyä aineistoa voidaan käyttää tutkimukseen.

1. Tutkimuksen aihe ja mahdollinen rahoittaja:

Pianonsoiton opiskelijoiden ammatti-identiteetin kehitys

2. Konkreettinen toteutustapa henkilötietojen keruuta varten:

Aineisto kerätään nauhoittamalla haastattelut. Haastattelut kestävät noin yhden tunnin.

3. **Miksi ja millä perusteella tutkimuksessa käsitellään henkilötietojasi**

Tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella, mitkä asiat vaikuttavat identiteetin rakentumiseen ja opiskelijoiden käsitykseen omasta ammatti-identiteetistä. Tutkimuksen aiheena on piano-opiskelijoiden ammatti-identiteetin kehittyminen opintojen aikana.

Konkreettinen toteutustapa, jolla henkilötietoja analysoidaan:

Annan tutkimuksen tulokset haastateltavalle tarkistettavaksi, minkä jälkeen tutkimuksesta ei voi enää vetäytyä pois. Henkilöllisyyttä ei voida tunnistaa tutkimusraportista, eli henkilötiedot anonymisoidaan.

Vaikutukset tutkittaviin:

Henkilötiedot eivät ole tarpeen tutkimukselle.

4. **Millä toimilla tietojasi suojataan**

Tutkimuksessa täyttyvät seuraavat edellytykset, joilla turvataan oikeuksiasi:

- Tutkimuksella on tutkimussuunnitelma
- Tutkimuksen vastuhenkilö on: Jyri Mishukov/Sanna Kivijärvi (ohjaaja)
- Henkilötietoja käytetään ja luovutetaan vain yllä kohdassa 3 mainittua tarkoitusta varten sekä muutoinkin toimitaan niin, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille.
- Tutkimuksen osalta on tehty tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi.

5. **Henkilötietojen säilytysaika ja anonymisointi**

Tämän ajan määrittämiseen liittyvät kriteerit perustuvat hyviin tieteellisiin käytäntöihin. Tieteellisessä tutkimuksessa on tarpeellista säilyttää tutkimusaineistot, jotta tutkimustulokset voidaan verifioida ja jotta jo kerättyjä tutkimusaineistoja voidaan käyttää jatkotutkimukseen samasta aiheesta tai tieteellisiin tutkimuksiin muilla aloilla.

Henkilötiedot anonymisoidaan. Anonymisoitua aineistoa ei lasketa enää henkilötiedoiksi. Aineisto hävitetään tutkimuksen jälkeen.

6. Tieteelliseen tutkimukseen osallistujan oikeudet

Koska kyse on tieteellisestä tutkimuksesta, henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena ei ole tietojen käyttö osallistujaa koskevaan päätöksentekoon.

Seuraavista tutkimukseen osallistuvan oikeuksista poikkeaminen voi olla tarpeen ja perusteltua, jos tutkimuksella on yleisen edun mukaiset tarkoitukset ja tutkimukseen osallistuvan oikeudet todennäköisesti estävät tarkoitusten saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti ja tällaiset poikkeukset ovat tarpeen näiden tarkoitusten täyttämiseksi:

- oikeus saada pääsy tietoihin ja tarkastaa tiedot
- oikeus tulla unohdetuksi eli oikeus tietojen poistamiseen

Jos kuitenkin tutkimuksen tavoitteet on mahdollista saavuttaa eikä tarkoituksen saavuttaminen vaikeudu suuresti, Taideyliopisto toteuttaa tietosuojasetuksen mukaisia oikeuksiasi. Oikeuksiesi laajuus on sidottu henkilötietojesi käsittelyperusteeseen ja oikeuksien käyttö edellyttää tunnistautumista.

Lisätietoa tutkimuksesta ja oikeuksien käyttämisestä

Tässä tutkimuksessa rekisterinpitäjänä on Taideyliopisto.

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa on:

Tutkijan yhteystiedot:

Jyri Mishukov

Puhelinnumero: +358 50 468 8577

Sähköposti: [jyri.mishukov@uniarts.fi](mailto: jyri.mishukov@uniarts.fi)

Tutkittavan henkilön tulee ottaa yhteyttä Taideyliopiston tietosuojavastaavaan, jos hänellä on kysymyksiä tai vaatimuksia henkilötietojen käsittelyyn liittyen.

Tietosuojavastaava: Antti Orava

Puhelinnumero: 029 447 3568

Sähköposti: [tietosuoja@uniarts.fi](mailto: tietosuoja@uniarts.fi)

Jos tutkittava henkilö kokee, että hänen henkilötietojaan on käsitelty tietosuojalainsäädännön vastaisesti, hänellä oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle, tietosuojavaltuutetulle (lue lisää: <http://www.tietosuoja.fi>).

Liite 3 Tiedote tutkimuksesta

Tiedote tutkimuksesta

Monitapaustutkimus pianonsoiton opiskelijoiden ammatti-identiteetin kehitymisestä

Pyyntö osallistua tutkimukseen

Tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella, millaiset tekijät vaikuttavat identiteetin rakentumiseen ja opiskelijoiden käsitykseen omasta ammatti-identiteetistä. Tutkimuksen aiheena on piano-opiskelijoiden ammatti-identiteetin kehittyminen opintojen aikana. Haastateltavat on valittu satunnaisesti pianonsoiton opiskelijoiden keskuudesta.

Tutkimuksen yhteyshenkilö

Jyri Mishukov, opiskelija, +358 50 468 8577, jyri.mishukov@uniarts.fi

Tutkimusorganisaatio(t) ja tutkimuksen rahoitus

Tutkimusorganisaatio(t): Taideyliopiston Sibelius-Akatemia

Vapaaehtoisuus

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen tai keskeyttää osallistumisen koska tahansa syytä ilmoittamatta ja ilman seurauksia. Ilmoita asiasta tällöin tutkijalle: jyri.mishukov@uniarts.fi

Tutkimuksen kulku

Tutkimuksessa selvitetään piano-opiskelijoiden ammatti- sekä musiikki-identiteettiin ja minäkuvaan liittyviä kysymyksiä. Noudatan tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita tutkimusprosessin aikana. Henkilöllisyyttä ei voida

tunnistaa tutkimusraportista. Annan tutkimuksen tulokset henkilölle tarkistettavaksi, minkä jälkeen ei tutkimuksesta voi enää vetäytyä pois. Haastattelun kesto on noin yhden tunnin ja se toteutetaan yhden haastattelukerran aikana. Haastattelu nauhoitetaan ja tutkimuksen valmistuttua aineisto tuhotaan.

Tutkimuksesta maksettavat korvaukset

Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota.

Tutkimustulokset

Tutkimuksesta valmistuu Taideyliopiston opettajan pedagogisten opintojen kirjallinen työ.

Liite 4 Haastattelurunko

Tutkimuksessa selvitetään piano-opiskelijoiden ammatti- sekä musiikki-identiteettiin ja minäkuvaan liittyviä kysymyksiä. Tarkoituksena on selvittää, kuinka piano-opiskelijat kuvaavat omaa musiikillista identiteettiään suhteessa menneisiin, nykyisiin ja mahdollisiin tuleviin tehtäviin. Analysoin pianonsoiton opiskelijoiden opintopolkua suhteessa heidän tulevaisuutensa haaveisiin. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeisiin on perehdytty ennen haastattelun tekoa. Haastatteluun osallistutaan ja tulokset kerrotaan anonymisti. Haastateltavien vastaukset annetaan opiskelijoille takaisin tarkistettavaksi, minkä jälkeen ei tutkimuksesta voi enää vetäytyä pois.

1. Haastattelun käynnistys ja lämmittelykysymykset
  - a. Johdanto itsestäni ja vapaampi keskustelu haastateltavan kanssa
    - i. Kuka olen ja millaisena pianistina näen itseni
    - ii. Pikainen kertomus omasta taustastani, opinnot ja haaveet
    - iii. Tutkimustulokset edellisistä tutkimuksista
2. Minkälaiseksi pianistiksi luokittelisit itsesi?
  - a. Teetkö musiikkialan töitä?
  - b. Opetatko?
  - c. Millaista ohjelmistoa yleensä soitat?
  - d. Soitatko paljon yhdessä muiden kanssa?
  - e. Soitatko paljon soolo-ohjelmistoa?
  - f. Jos et olisi pianisti, mitä tekisit ja miksi?
3. Harjoittelu & esiintyminen
  - a. Mitä varten harjoittelet ja mitä pyrit saavuttamaan sillä?
  - b. Mitä varten esiinnyt ja mitä pyrit saavuttamaan sillä?
4. Opiskelu

- a. Millaisiin kursseihin tai projekteihin olet hakeutunut opintojesi aikana?
    - i. Minkä tyyppisiä kursseja olet tehnyt eniten?
    - ii. Millaisia tavoitteita näistä kursseista?
  - b. Ketkä ovat auttaneet viemään sinua ja haaveitasi eteenpäin?
  - c. Osaatko luetella esimerkiksi kolme merkittävintä tapahtumaa, jotka ovat vaikuttaneet ammatti-identiteetin kehitykseen?
  - d. Kuinka olennainen asia on ammatillisuutesi kannalta opiskella Sibelius-Akatemiassa?
5. Millaisiin ammatillisiin tehtäviin tähtäät tulevaisuudessa?
- a. Onko mainitsemasi kurssit tai projektit auttaneet sinua etenemään alalla?
  - b. Millaisia tavoitteita tai unelmia sinulla on opintojen jälkeen?
    - i. Koetko saavasi tarpeeksi tukea saavuttaaksesi unelmasi tässä ammatissa?
  - c. Mikä sinua motivoi työskentelemään kohti tavoitteitasi?